

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΕΙ ΝΕΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ (ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΡΤ3)

1. Εισαγωγή

Η προαγωγή αποτελεσματικών πρακτικών επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (ΕΑΥ) είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση ασφαλέστερων και υγιέστερων χώρων εργασίας. Η βελτίωση των ρυθμίσεων και των πρακτικών για τη διαχείριση της ΕΑΥ σε ένα ευρύ φάσμα βιομηχανικών κλάδων και επιχειρήσεων/οργανισμών κάθε μεγέθους — μεγάλων, μεσαίων και μικρών — ενθαρρύνεται, υποστηρίζεται και διατηρείται από μια σειρά θεσμικών φορέων και διαδικασιών, τόσο εντός όσο και εκτός αυτών των επιχειρήσεων/οργανισμών. Η επιστημονική έρευνα υπογραμμίζει, μεταξύ άλλων, τον κρίσιμο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι κρατικές ρυθμιστικές αρχές για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία, όπως οι επιθεωρήσεις εργασίας και οι υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης (EU-OSHA, 2021). Η παρούσα περιπτωσιολογική μελέτη εντάσσεται στο πλαίσιο ενός ερευνητικού έργου που πραγματοποιήθηκε στην Πορτογαλία για την παροχή περαιτέρω πληροφοριών σχετικά με το θέμα αυτό.

Για την ενίσχυση του έργου των επιθεωρητών εργασίας, έχει γίνει προσπάθεια εκσυγχρονισμού και προσαρμογής των πόρων τους μέσω της ανάπτυξης νέων εργαλείων (π.χ. νέα τεχνολογικά συστήματα και ψηφιακά εργαλεία) (ΔΟΕ, 2022). Ωστόσο, οι πρακτικές αυτές έχουν διερευνηθεί ελάχιστα στη βιβλιογραφία και τόσο οι ικανότητες όσο και η αποτελεσματικότητά τους παραμένουν σε μεγάλο βαθμό άγνωστες — ιδίως στο πορτογαλικό πλαίσιο.

Στην Πορτογαλία, οι πιο πρόσφατες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη της δραστηριότητας επιθεώρησης είναι ψηφιακοί προσομοιωτές, ένα διαλογικό ρομπότ (chatbot) και μια εφαρμογή για κινητές συσκευές που αναπτύχθηκε από την Αρχή για τις Συνθήκες Εργασίας (ACT) της χώρας. Επιπλέον, η ACT χρησιμοποιεί ψηφιακά εργαλεία για τη διάδοση πληροφοριών στο κοινό (π.χ. δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν, εργατική νομοθεσία και άλλες δημοσιεύσεις) και για τη συλλογή παραπόνων και αιτημάτων των εργαζομένων (Eurofound, 2023). Οι ψηφιακοί προσομοιωτές φαίνεται να έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικοί στο να παρέχουν στους εργαζομένους και στις επιχειρήσεις πρόσβαση σε συγκεκριμένες πληροφορίες και έχουν επίσης υποστεί ήδη προσαρμογές και διορθώσεις από την πρώτη εφαρμογή τους (π.χ. αλλαγές στον Κώδικα Εργασίας, τεχνικά ζητήματα). Επιπλέον, η ACT εγκαινίασε πρόσφατα έναν νέο ιστότοπο με σκοπό να απλοποιήσει την πρόσβαση στις διάφορες υπηρεσίες και τα έντυπα αιτήσεων.

Ως εκ τούτου, η παρούσα περιπτωσιολογική μελέτη επικεντρώνεται στη διερεύνηση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των ψηφιακών προσομοιωτών και του διαλογικού ρομπότ (chatbot) τα οποία αναπτύχθηκαν από την ACT, περιγράφονται ως καινοτόμα και συνιστούν καλή πρακτική στη χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τον ευρετικό τους χαρακτήρα (δυνατότητα εύρεσης πληροφοριών) καθώς και τους περιορισμούς τους.

2. Περιγραφή

Στόχοι

Παροχή γρήγορης και εύκολης πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και των εργαζομένων, με σκοπό την ενίσχυση της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και τις προβλέψεις για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία.

Ομάδα-στόχος

Αυτά τα τεχνολογικά εργαλεία είναι προσβάσιμα σε οποιονδήποτε επισκέπτεται τον ιστότοπο της ACT ή χρησιμοποιεί την εφαρμογή της, αν και η ανάπτυξή τους έχει επικεντρωθεί κυρίως στους εργαζομένους και τους εργοδότες.

Τι έγινε και με ποιον τρόπο

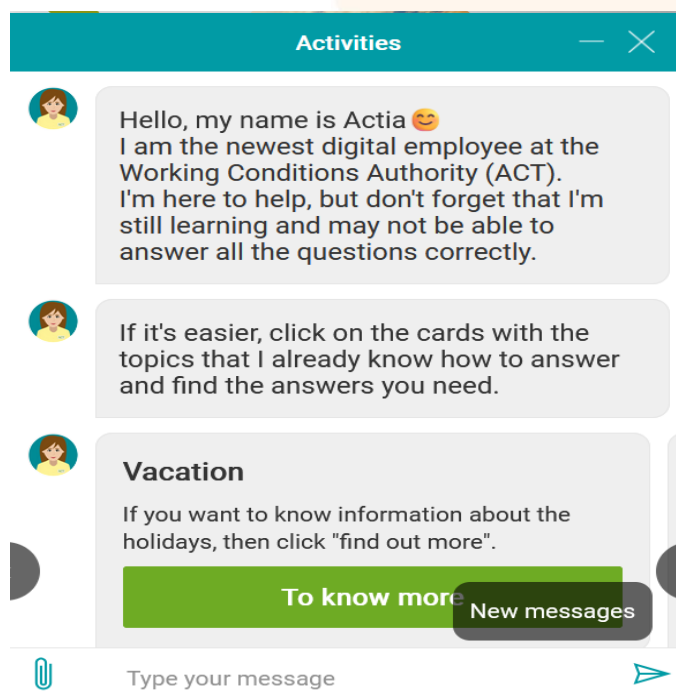
Η ACT παρέχει ψηφιακούς προσομοιωτές και ένα διαλογικό ρομπότ (chatbot) ως διαδικτυακά εργαλεία για την πρόσβαση των εργαζομένων και των εργοδοτών σε συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την απασχόληση και τα εργασιακά δικαιώματα.

Στους προσομοιωτές, οι χρήστες μπορούν να εισάγουν επιπλέον δεδομένα που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη κατάσταση, γεγονός που επιτρέπει τα αποτελέσματα να είναι πιο ακριβή με βάση τα δεδομένα που έχουν εισαχθεί. Τα εργαλεία αυτά επιτρέπουν στους χρήστες να έχουν γρήγορη και εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις εργασιακές σχέσεις και τις συνθήκες εργασίας, όπως τα δικαιώματα ετήσιας άδειας, οι γονικές άδειες ή οι άδειες ασθενείας, καθώς και άλλα ζητήματα.

Διαλογικό ρομπότ (chatbot) της ACT: ACTia

Το διαλογικό ρομπότ ACTia δημιουργήθηκε για να παρέχει πρακτικές και εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες για τις συνθήκες εργασίας. Πρόκειται για ένα διαδραστικό κανάλι που προορίζεται για αυτόνομη χρήση. Το εργαλείο είναι προσβάσιμο μέσω του δικτυακού τόπου της ACT, από την αρχική σελίδα και μέσω συγκεκριμένης εφαρμογής (app). Η πρόσβαση στο μενού ερωτήσεων είναι δυνατή με ένα μόνο κλικ και οι διάφορες επιλογές εμφανίζονται αμέσως, όπως φαίνεται στο γράφημα 1.

Γράφημα 1: Εικόνα του αναδυόμενου μηνύματος που εμφανίζεται κατά την πρόσβαση στο ACTia Chatbot.

Πηγή: <https://portal.act.gov.pt>

Το ACTia παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες εργασίας, τα δικαιώματα των εργαζομένων, την επαγγελματική εκπαίδευση, την επαγγελματική πιστοποίηση και θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας. Μπορούν να τεθούν συγκεκριμένες ερωτήσεις για κάθε θέμα, οι οποίες απαντώνται γρήγορα. Μπορούν επίσης να επισυναφθούν έγγραφα (δηλ. σε μορφή PDF ή Docx) και να απαντηθούν ερωτήσεις μέσω του διαλογικού ρομπότ (chatbot).

Ψηφιακοί προσομοιωτές

Διατίθενται οκτώ προσομοιωτές, οι οποίοι παρατίθενται, μαζί με τις αντίστοιχες λειτουργίες τους, στο γράφημα 2.

Γράφημα 2: Περιγραφή των διαφόρων ψηφιακών προσομοιωτών της ACT που είναι διαθέσιμοι επί του παρόντος και των συγκεκριμένων υπηρεσιών που παρέχουν. Οι πληροφορίες προέρχονται από την αρχική σελίδα της ACT.

Προσομοιωτής	Υπηρεσία που παρέχεται από τον προσομοιωτή
Προσομοιωτής υπολογισμού αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας	Αυτός ο προσομοιωτής βοηθά στον υπολογισμό των ποσών που προβλέπονται από τον νόμο σε περιπτώσεις καταγγελίας σύμβασης εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων (όταν ισχύουν) και των ποσών που σχετίζονται με τις ετήσιες άδειες, τα επιδόματα άδειας και τα επιδόματα Χριστουγέννων.
Προσομοιωτής υπολογισμού αποζημίωσης για πιστώσεις κατάρτισης που οφείλονται κατά τη λήξη της απασχόλησης	Το εργαλείο αυτό επιτρέπει στους εργαζομένους να υπολογίζουν τα ποσά που προβλέπονται από τη νομοθεσία και σχετίζονται με το δικαίωμά τους για κατάρτιση κατά τη λύση της σύμβασης εργασίας. Μετατρέπει τις μη παρεχόμενες ώρες κατάρτισης σε ώρες πίστωσης, εξασφαλίζοντας την αντίστοιχη αμοιβή. Οι χρήστες μπορούν εύκολα να προσδιορίσουν την αποζημίωση που δικαιούνται για τις ώρες κατάρτισης που δεν παρασχέθηκαν από τον εργοδότη τους.
Προσομοιωτής για την κοινοποίηση της καταγγελίας σύμβασης ορισμένου χρόνου	Αυτός ο προσομοιωτής θα βοηθήσει τους χρήστες να καθορίσουν την κατάλληλη ημερομηνία κοινοποίησης της καταγγελίας μιας σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου σε περίπτωση μη ανανέωσής της.
Προσομοιωτής κοινοποίησης της καταγγελίας - όταν πρόκειται για κοινοποίηση από τον εργαζόμενο	Αυτός ο προσομοιωτής βοηθά στον υπολογισμό της ημερομηνίας κατά την οποία πρέπει να κοινοποιηθεί η καταγγελία της σύμβασης εργασίας, εάν ο εργαζόμενος επιθυμεί να καταγγείλει τη σύμβαση.
Προσομοιωτής απουσιών λόγω θανάτου μέλους της οικογένειας	Αυτός ο προσομοιωτής θα σας βοηθήσει να μάθετε πόσες μέρες δικαιούται ένας εργαζόμενος για δικαιολογημένη απουσία σε περίπτωση θανάτου μέλους της οικογένειάς του και πότε πρέπει να επιστρέψει στην εργασία του.
Προσομοιωτής ετήσιας άδειας	Αυτός ο προσομοιωτής θα σας βοηθήσει να προσδιορίσετε πόσες ημέρες άδειας δικαιούται ένας υπάλληλος κατά το έτος πρόσληψής του και του επόμενου έτους.
Προσομοιωτής για τον προσδιορισμό της πιθανότητας ύπαρξης αμιάντου	Αυτός ο προσομοιωτής βοηθά να προσδιοριστεί, κατά προσέγγιση, η πιθανότητα ύπαρξης αμιάντου σε κτίρια, εγκαταστάσεις ή εξοπλισμό, καθώς και το κατά πόσο είναι απαραίτητες τυχόν παρεμβάσεις.
Προσομοιωτής της οργανωτικής δομής για την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (ΕΑΥ)	Αυτός ο προσομοιωτής βοηθά να ελέγξετε ποιον τύπο ή τύπους οργάνωσης παροχής υπηρεσιών ΕΑΥ μπορεί να υιοθετήσει ένας εργοδότης ανά εταιρική μορφή.

Η προηγούμενη περιγραφή υπογραμμίζει ότι τα ζητήματα που αφορούν τις εργασιακές σχέσεις υπερτερούν έναντι των θεμάτων που συνδέονται με την ΕΑΥ. Η πλειονότητα των προσομοιωτών προσφέρουν βοήθεια σε ζητήματα που συνήθως χειρίζονται οι υπηρεσίες πληροφόρησης της ACT, συμβάλλοντας έτσι σε ταχύτερους χρόνους απόκρισης για τους χρήστες και βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης του χρόνου των επιθεωρητών.

Οι δύο προσομοιωτές που σχετίζονται περισσότερο με θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας είναι ο «προσομοιωτής για τον προσδιορισμό της πιθανότητας ύπαρξης αμιάντου και ο

«προσομοιωτής της οργανωτικής δομής για την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας. Οι εν λόγω προσομοιωτές έχουν λίγο διαφορετικά χαρακτηριστικά σε σύγκριση με τους υπόλοιπους, καθώς δεν παρέχουν άμεσες απαντήσεις στους χρήστες. Αντιθέτως, προσφέρουν γενικές οδηγίες αντί να αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα ζητήματα.

Ο προσομοιωτής για τον προσδιορισμό της πιθανότητας ύπαρξης αμιάντου χρησιμοποιεί τα χαρακτηριστικά και την ημερομηνία κατασκευής των κτιρίων για να βοηθήσει τον εργοδότη να κατανοήσει εάν είναι πιθανό τα κτίρια αυτά να περιέχουν αμιάντο και να απαιτείται, ενδεχομένως, ειδική επιθεώρηση ή παρέμβαση. Ομοίως, ο προσομοιωτής της οργανωτικής δομής για την παροχή υπηρεσιών ΕΑΥ ζητά από τον χρήστη μια σειρά από λεπτομέρειες σχετικά με την επιχείρηση (όπως τοποθεσία, κλάδος οικονομικής δραστηριότητας, αριθμός εργαζομένων, αριθμός επιχειρήσεων κ.λπ.), και με βάση τις παρεχόμενες πληροφορίες, προτείνει οργανωτικές λεπτομέρειες για τις προβλεπόμενες υπηρεσίες ΕΑΥ, όπως περιγράφονται από τον νόμο (π.χ. εσωτερική υπηρεσία, εργοδότης/καθορισμένος εργαζόμενος¹ οι οποίοι πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια).

Πρόκειται, επομένως, για προσομοιωτές που προσφέρουν μια αρχική διάγνωση, αλλά απαιτούν στη συνέχεια μια πιο λεπτομερή ανάλυση ή ένα συγκεκριμένο αίτημα παρέμβασης. Τα χαρακτηριστικά αυτά, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι προσομοιωτές αυτοί απευθύνονται κυρίως στους εργοδότες και απαιτούν ένα εύλογο επίπεδο γνώσεων των θεμάτων ΕΑΥ, μπορούν να εξηγήσουν γιατί οι προσομοιωτές αυτοί προσπελάστηκαν λιγότερες φορές (βλέπε γράφημα 6) σε σύγκριση με τους άλλους προσομοιωτές, οι οποίοι επικεντρώνονται περισσότερο σε κοινές ερωτήσεις εργοδοτών και εργαζομένων και παρέχουν πολύ συγκεκριμένες και σαφείς απαντήσεις σε συγκεκριμένα ζητήματα.

Οι επιθεωρητές εργασίας προάγουν τη χρήση αυτών των εργαλείων και ενημερώνουν τους εργαζομένους και τους εργοδότες σχετικά με τις λειτουργίες τους.

«Θα σας δώσω ένα παράδειγμα των προσομοιωτών. Μια σύμβαση εργασίας που λήγει. Εάν [οι εργοδότες] έχουν αμφιβολίες, δεν υπάρχει λόγος να μετακυλίσουν την ευθύνη στους λογιστές. Γιατί αυτό που κάνουν είναι να μεταφέρουν την ευθύνη στους λογιστές... όσον αφορά την πρόσληψη, την εκδήλωση ενδιαφέροντος, κάτι που δεν είναι πλέον δυνατό, αλλά όταν ήταν δυνατό, οι λογιστές ήταν αυτοί που έκαναν τα πάντα. Εξηγήσαμε επίσης ότι ο λογιστής σας μπορεί να χρησιμοποιήσει τους προσομοιωτές μας για να διαπιστώσει αν ο εργαζόμενος δικαιούται αποζημίωση Διαθέτουμε προσομοιωτές για τον υπολογισμό της αποζημίωσης και ενθαρρύνουμε τη χρήση τους. Κατά κανόνα, δεν χρησιμοποιούμε οι ίδιοι τους προσομοιωτές [κατά τη διάρκεια των επισκέψεων]. Εμείς τους χρησιμοποιούμε για εργασίες επιθεώρησης [για να ενημερώσουμε σχετικά με την ύπαρξη αυτού του πόρου]. Σε επίπεδο πληροφόρησης, τους ενημερώνουμε [τους εργαζομένους και τους εργοδότες] για το πού βρίσκονται, πώς να τους χρησιμοποιούν και ποιες πληροφορίες παρέχουν για να τους βοηθήσουν. Αυτό συμβαίνει επειδή αν χρησιμοποιήσουμε τους προσομοιωτές με βάση τις πληροφορίες που μας δίνονται προφορικά, θα ανακύψουν προβλήματα. Κατά κανόνα, μεταβιβάζουμε τις πληροφορίες, ενημερώνουμε για το πού βρίσκονται και, αν χρειαστεί, δείχνουμε πώς να χρησιμοποιούνται. (Επιθεωρητής εργασίας, άνδρας, 15 χρόνια προϋπηρεσίας)

Επομένως, για να καταδείξουμε τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτό το εργαλείο, παραθέτουμε παρακάτω ένα υποθετικό παράδειγμα.

¹ Σε μια επιχείρηση που συμμετέχει σε αυτό το μοντέλο, ο εργοδότης ή ένας καθορισμένος εργαζόμενος λαμβάνει ειδική εκπαίδευση σε θέματα ΕΑΥ και κατ' αυτόν τον τρόπο αντισταθμίζεται η υποχρέωση σύναψης σύμβασης με εξωτερική υπηρεσία παροχής υπηρεσιών πρόληψης (βλ. περιπτώσιολογική μελέτη PT7 και κύρια έκθεση).

Πρακτικό παράδειγμα 1: Η υπόθεση του João Ferreira

Ο João Ferreira, ηλικίας 34 ετών, εργάζεται σε μια επιχείρηση στη Λισαβόνα. Είναι προγραμματιστής λογισμικού με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου. Ο João εντάχθηκε στην επιχείρηση την 1η Μαρτίου 2020 και, μετά από τρία χρόνια αφοσίωσης και επαγγελματικής εξέλιξης, αποφάσισε ότι ήρθε η ώρα να αναζητήσει νέες ευκαιρίες και προκλήσεις. Αφού έλαβε αυτή την απόφαση, ο João σκοπεύει να ενημερώσει τον εργοδότη του για τη λύση της σύμβασης εργασίας του την 1η Σεπτεμβρίου, τηρώντας την απαιτούμενη προθεσμία κοινοποίησης.

Η προβλεπόμενη διάρκεια της σύμβασης ορισμένου χρόνου του João Ferreira ήταν 12 μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης ετησίως. Η σύμβασή του είχε ήδη ανανεωθεί δύο φορές και ο João είχε συμπληρώσει συνολικά 36 μήνες εργασίας στην επιχείρηση όταν έλαβε την απόφασή του να καταγγείλει τη σύμβαση. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις πληροφορίες, ο João συμβουλευτεί την ιστοσελίδα της ACT για να χρησιμοποιήσει τους προσομοιωτές και να βεβαιωθεί ότι έχει συμμορφωθεί με την προθεσμία για την κοινοποίηση του τερματισμού της σύμβασης στον εργοδότη του (βλ. Γράφημα 3).

Γράφημα 3: Ένα πρακτικό παράδειγμα χρήσης του ψηφιακού προσομοιωτή της ACT για την κοινοποίηση της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας από τον εργαζόμενο

ACT
AUTORIDADE PARA AS
CONDIÇÕES DO TRABALHO

Cofinanciado por:
COMPETE 2020 **PORTUGAL 2020** **UNião Europeia**
Fundo Europeu de Desenvolvimento Regional

Simulator of communication of termination of contract by the employee - by complaint

Do you intend to end your contract? You can do so, at any time during your contract, by communicating in writing to the employer, with advance notice that varies according to the type of contract and length of service.

Type of contract: Fixed-term contract (dropdown menu)

Admission date: 01/03/2020

On what date do you intend to communicate the termination to the employer?: 01/09/2024

Duration of months provided for in the contract: 12

Αφού εισήγαγε τα στοιχεία που αφορούσαν τη σύμβαση εργασίας του, ο João χρησιμοποίησε τον προσομοιωτή για να υπολογίσει την εκτιμώμενη ημερομηνία κατά την οποία θα μπορούσε να καταγγείλει τη σύμβασή του. Ο προσομοιωτής υπολόγισε τον εκτιμώμενο χρόνο εργασίας μέχρι την κοινοποίηση της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας και την αναμενόμενη ημερομηνία λύσης της σύμβασης. Για τον João, η ημερομηνία αυτή θα ήταν η 31η Οκτωβρίου 2024 (βλέπε γράφημα 4).

Γράφημα 4: Αποτελέσματα που προέκυψαν από τη χρήση του ψηφιακού προσομοιωτή της ACT

ACT
AUTORIDADE PARA AS
CONDIÇÕES DO TRABALHO

Cofinanciado por:
COMPETE 2020 **PORTUGAL 2020** **UNião Europeia**
Fundo Europeu de Desenvolvimento Regional

Simulator of communication of termination of contract by the employee - by complaint

Do you intend to end your contract? You can do so, at any time during your contract, by communicating in writing to the employer, with advance notice that varies according to the type of contract and length of service.

Type of contract: Fixed-term contract (dropdown menu)

Admission date: 01/03/2020

On what date do you intend to communicate the termination to the employer?: 01/09/2024

Duration of months provided for in the contract: 12

Conditions of cessation

You will have worked 4 year(s) 6 month(s) 1 day(s) until the date of notice of termination.
Date of termination of employment contract: 10/31/2024

Simulate Clean Print

Πρακτικό παράδειγμα αριθμός 2: Η περίπτωση μιας μεταλλουργικής επιχείρησης

Η METALLURGY LDA είναι μια μεσαίου μεγέθους μεταλλουργική επιχείρηση που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Πορτογαλίας και απασχολεί 60 εργαζομένους. Η επιχείρηση κατατάσσεται στην πορτογαλική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων (CAE²) με αριθμό 24510 - Χύτευση σιδήρου. Από τους εργαζόμενους της επιχείρησης οι 40 απασχολούνται σε δραστηριότητες υψηλού κινδύνου. Η επιχείρηση, έχοντας αμφιβολίες ως προς την κατάλληλη μορφή υπηρεσιών ΕΑΥ που έπρεπε να επιλέξει, χρησιμοποίησε τον ψηφιακό προσομοιωτή της ACT για καθοδήγηση σχετικά με την οργανωτική μορφή της παροχής υπηρεσιών ΕΑΥ.

Γράφημα 5: Ένα πρακτικό παράδειγμα χρήσης του ψηφιακού προσομοιωτή της ACT σχετικά με τη δομή οργάνωσης των υπηρεσιών ΕΑΥ

Occupational health and safety (OHS) services organization model simulator

All employers, regardless of the number of employees, must organize occupational health and safety (OSH) services.

The way in which these services are organized (internal, external, common, employer or designated worker) depends on the number of workers and the activity carried out by the company.

This simulator helps you to check which of those types of OHS service organization you can adopt for each establishment in your company.

Establishments to consider

Name of establishment: Metallurgy LDA

Coordinates (Latitude/Longitude): 42,032 -9,142

No. of workers: 60

Number of workers exposed to high-risk activities in the selected establishment: 40

Add Establishment

Simulate Clear Print

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο προσομοιωτής συνέστησε τη σύσταση εσωτερικής υπηρεσίας για την παροχή των υπηρεσιών ΕΑΥ, όπως φαίνεται στο γράφημα 6.

Γράφημα 6: Αποτελέσματα που προέκυψαν από τη χρήση του ψηφιακού προσομοιωτή της ACT

Simulation Result	
Establishment	Type(s) of organisation of OSH services that you may adopt
Metallurgy LDA	• Internal Service.
⚠ NOTICE The content of this simulator is merely indicative, as it does not consider all the variables on which the analysis of each specific case depends. The information in this simulator should not be used as a basis for any decision-making without qualified professional assistance tailored to the specific case, nor does it replace consultation of current legal regulations. The results presented are based on the data entered by the user, which is their sole responsibility, and does not bind ACT.	

² Η CAE είναι αντίστοιχη της Διεθνούς Ταξινόμησης των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ISIC) και της NACE.

Βαθμός καινοτομίας

Η προσπάθεια ψηφιοποίησης και απλοποίησης της πρόσβασης στα κανάλια πληροφόρησης της ACT θεωρείται καινοτόμος πρακτική στη χώρα και εντάσσεται στις προσπάθειες που καταβάλλονται για την ενίσχυση της δράσης της Επιθεώρησης Εργασίας στο πλαίσιο της ατζέντας για την αξιοπρεπή εργασία.³

Η δημιουργία αυτών των ψηφιακών προσομοιωτών κατέστη δυνατή μέσω της χρηματοδότησης SAMA και αποτελεί σκέλος της πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που επικεντρώνεται σε έργα εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης, στο πλαίσιο του προγράμματος COMPETE2020. Τα εργαλεία αναπτύχθηκαν αρχικά στα πορτογαλικά, με το πρόγραμμα περιήγησης να παρέχει μεταφράσεις στα αγγλικά, τα γαλλικά και τα ισπανικά ώστε να εξυπηρετεί τις κύριες γλώσσες του εργατικού δυναμικού στη χώρα.

Προσέγγιση

Η ανάπτυξη αυτών των τεχνολογικών εργαλείων ακολουθεί μια παιδαγωγική προσέγγιση. Οι πληροφορίες καθίστανται πλέον πιο προσβάσιμες, προκειμένου να προάγεται η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις για την ΕΑΥ και να διευκολύνεται η επικοινωνία με τα κανάλια επικοινωνίας της ACT, αλλά οι επιθεωρητές εργασίας προάγουν επίσης τη χρήση των εν λόγω καναλιών κατά τη διάρκεια των επιτόπιων επισκέψεων επιθεώρησης στις επιχειρήσεις/οργανισμούς.

Αποτελέσματα

Η διαθεσιμότητα προσομοιωτών και διαλογικών ρομπότ (chatbot) επιτρέπει στους εργαζομένους και τους εργοδότες να έχουν ταχεία και άμεση πρόσβαση σε τεχνικές πληροφορίες. Μετά την έναρξη λειτουργίας της νέας διαδικτυακής πύλης της ACT, έως τις 16 Σεπτεμβρίου 2024, το διαλογικό ρομπότ (chatbot) είχε πάνω από 200 000 αλληλεπιδράσεις (βλ. γράφημα 5) και οι ψηφιακοί προσομοιωτές είχαν πάνω από 11 εκατομμύρια επισκέψεις κατά τη διάρκεια του 2023 και του 2024⁴ (βλ. γράφημα 7).

Διαλογικό ρομπότ (chatbot) Αριθμός χρηστών

2023	2024
141.926	111.865

³ Όπως μπορείτε να δείτε στη διεύθυνση: <https://www.portugal.gov.pt/download-ficheiros/ficheiro.aspx?v=%3D%3DBQAAAB%2BLCAAAAAABAAzNDI2MgUAmp2vnQUAAAA%3D>

⁴ Στοιχεία που συλλέχθηκαν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2023 και 15ης Σεπτεμβρίου 2024.

Προσομοιωτής	Αριθμός χρηστών	
	2023	2024
Προσομοιωτής υπολογισμού αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας	4.135.921	3.500.591
Προσομοιωτής υπολογισμού αποζημίωσης για πιστώσεις κατάρτισης που οφείλονται κατά τη λήξη της απασχόλησης	469.985	596.637
Προσομοιωτής για την κοινοποίηση της καταγγελίας σύμβασης ορισμένου χρόνου	413.059	287.071
Προσομοιωτής κοινοποίησης της καταγγελίας - όταν πρόκειται για κοινοποίηση από τον εργαζόμενο	403.769	469.216
Προσομοιωτής απουσιών λόγω θανάτου μέλους της οικογένειας	317.497	462.725
Προσομοιωτής ετήσιας άδειας	423.209	470.953
Προσομοιωτής για τον προσδιορισμό της πιθανότητας ύπαρξης αμιάντου	13.293	7.865
Προσομοιωτής της οργανωτικής δομής για την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (ΕΑΥ)	11.452	7.454

Όπως προαναφέρθηκε, τα χαρακτηριστικά των δύο τελευταίων προσομοιωτών του καταλόγου, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι απευθύνονται κυρίως στους εργοδότες και απαιτούν πιο συγκεκριμένες γνώσεις σχετικά με τα θέματα ΕΑΥ, μπορεί να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους οι προσομοιωτές αυτοί έχουν λιγότερες προσβάσεις. Αντιθέτως, οι έξι πρώτοι προσομοιωτές στο Γράφημα 6 παρουσιάζουν σημαντικά περισσότερες προσβάσεις, ειδικά ο πρώτος. Ένας λόγος για αυτό θα μπορούσε να είναι η συχνότητα των εν λόγω αναζητήσεων από εργοδότες, εργαζομένους, αλλά και λογιστές, δικηγόρους και επαγγελματίες στον τομέα των ανθρώπινων πόρων, καθιστώντας τον πληθυσμό-στόχο για αυτούς τους προσομοιωτές πολύ ευρύτερο.

Ο δημοφιλέστερος προσομοιωτής ήταν ο «προσομοιωτής αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας», ο οποίος υπολογίζει τα ποσά που προβλέπονται από τη νομοθεσία για την καταγγελία της σύμβασης εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης, κατά περίπτωση, και τυχόν ποσά που σχετίζονται με ετήσιες άδειες, τις αποδοχές άδειας και τα επιδόματα Χριστουγέννων.

Όσον αφορά τις επιπτώσεις στο έργο των επιθεωρητών εργασίας, τα εργαλεία αυτά μπορούν να διευκολύνουν την αλληλεπίδραση των χρηστών τους με τους επιθεωρητές εργασίας, κατά τη χρήση της υπηρεσίας πληροφόρησης της ACT (π.χ. οι επιθεωρητές αναφέρουν ότι οι εργαζόμενοι συχνά έρχονται στην υπηρεσία με τα αποτελέσματα των προσομοιωτών που χρησιμοποίησαν). Η εφαρμογή αυτών των εργαλείων επιτρέπει έτσι την αξιοποίηση της τεχνολογίας ως μέσου προαγωγής αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας και δίνει τη δυνατότητα στους επιθεωρητές εργασίας να επικεντρωθούν σε καταστάσεις που ενδέχεται να απαιτούν βαθύτερη και πιο εξειδικευμένη ανάλυση. Παρά τα εν λόγω αντιληπτά οφέλη, δεν έχουν συλλεχθεί περαιτέρω δεδομένα που να αφορούν την αποτελεσματικότητά τους.

Παράγοντες επιτυχίας και προκλήσεις

«Σε γενικές γραμμές, οι επιθεωρητές εργασίας αναφέρουν ότι τα εργαλεία αυτά έχουν λειτουργήσει αποτελεσματικά. Παρόλο που εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα (π.χ. η ανάγκη να αντιμετωπιστούν πιο σύνθετες και ειδικές καταστάσεις καθώς και η περαιτέρω διάδοση αυτών των εργαλείων), η ACT ενημερώνει συνεχώς αυτά τα μέσα με σκοπό τη βελτίωσή τους. Επιπλέον, όπως αναφέρει ένας επιθεωρητής εργασίας, υπάρχουν συγκεκριμένες λεπτομέρειες για τις οποίες η προσομοίωση ενδέχεται να μη διαθέτει επαρκή μέσα για την παροχή απαντήσεων.

«Συχνά, οι εργαζόμενοι έρχονται εδώ, πραγματοποιούν μια γρήγορη προσομοίωση και δεν αντιλαμβάνονται όλες τις διαφοροποιήσεις. Μερικές φορές, υπάρχουν επίσης συγκεκριμένες καταστάσεις, όπως παρατεταμένες απολύσεις ή πολλές εξαναγκαστικές απολύσεις. Αυτό απαιτεί μια πιο προσεκτική ανάλυση, διότι πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένες λεπτομέρειες [για τον υπολογισμό του ποσού της αποζημίωσης].» (Επιθεωρήτρια εργασίας, 15 χρόνια προϋπηρεσίας)

Οι δράσεις προαγωγής αυτών των εργαλείων σε εθνικό επίπεδο είναι ευπρόσδεκτες, καθώς θα ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ύπαρξη και τη χρήση τους, προκειμένου να χρησιμοποιούνται ευρύτερα από τον πορτογαλικό πληθυσμό.

Δυνατότητα εφαρμογής σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ

Συνιστάται η εφαρμογή τεχνολογικών εργαλείων όπως προσομοιωτές και διαλογικά ρομπότ (chatbots), αλλά απαιτείται προσαρμογή, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε κράτους μέλους. Η διάθεσή τους ωστόσο θεωρείται υποστηρικτική για τις δράσεις επιθεώρησης της εργασίας και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία.

Περισσότερες πληροφορίες

Autoridade para as Condições de Trabalho: Αρχική σελίδα: <https://portal.act.gov.pt/Pages/Home.aspx>

Βιβλιογραφικές αναφορές

EU-OSHA – Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, *Improving compliance with occupational safety and health regulations: an overview*, 2021. Διαθέσιμο στη διεύθυνση:

https://osha.europa.eu/sites/default/files/Improving_compliance_OSH_regulations_lit%20review.pdf

Eurofound. (2023). *Industrial relations and social dialogue - Portugal: Institutions, policies and practices for enforcing minimum wage compliance*. Έγγραφο εργασίας της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας. <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/eurofound-paper/2023/portugal-institutions-policies-and-practices-enforcing-minimum>

ΔΟΕ - Διεθνής Οργάνωση Εργασίας. (2022). *Strengthening labour inspection systems for increased compliance with labour law through development cooperation. Policy brief*. https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@ed_dialogue/@lab_admin/documents/publication/wcms_838476.pdf

Συντάκτες: Liliana Cunha και Sarah Maggioli, Κέντρο Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου του Πόρτο (Center for Psychology at University of Porto, CPUP)· Σχολή Ψυχολογίας και Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου του Πόρτο (Faculty of Psychology and Education Sciences at University of Porto, FPCEUP), Πορτογαλία.

Sara Ramos, Κέντρο Μελέτης των Κοινωνικοοικονομικών Αλλαγών και της Περιοχής (Centre for the Study of Socioeconomic Change and the Territory) (DINÂMIA'CET), Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Λισαβόνας (ISCTE), Πορτογαλία.

Διαχείριση έργου: Dietmar Elsler, Ιωάννης Ανυφαντής, Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA).

Η παρούσα περιπτωσιολογική μελέτη συντάχθηκε για λογαριασμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA). Το περιεχόμενό της, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απόψεων και συμπερασμάτων που διατυπώνονται σε αυτή, εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύει κατ' ανάγκη τις απόψεις του EU-OSHA.

Ούτε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία ούτε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματός του ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, 2026

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.